

XVII МЛАДИНСКИ АКТИВИЗАМ

Оваа тема се задржува на младинскиот активизам. Прво, ќе дадам некои детали за младинскиот активизам воопшто, а потоа особено ќе се фокусирам на младинскиот активизам во областа на медиумите. Ќе разговараме за прашања како што се: Што е младински активизам, зошто е важен, какви форми на младински активизам постојат, како младите стануваат активисти.

Што е младински активизам?

Значи, што е младински активизам? Да почнеме со јасна и едноставна дефиниција на младинскиот активизам. Широко дефиниран, активизмот се однесува на акција за општествени промени - активизмот вклучува протести, застапување, ширење информации и подигање на свеста. Вообично, кога размислуваме за младинскиот активизам, имаме на ум млади активисти кои протестираат против детскиот труд, за заштитата на животната средина, за правата на животните, признавањето на Палестина и слично. Или, во минатото, ние тежнееме да му припишеме активизам на нацистичкиот отпор, борбата за граѓански права, протестите против војната во Виетнам во 1970-тите во САД и студентските протести во 1968 година низ Европа.

Како што тоа е случај веројатно со сите дефиниции, дефинирањето на активизмот се чини дека е јасно, но штом ќе отидеме до поспецифичните елементи на активизмот, работите имаат тенденција да станат покомплицирани. Активизмот се користи на многу различни начини од многу политички актери и оние кои практикуваат граѓански ангажман. Така, иако тежнееме да го поврземе со немири или протести на улиците, научниците нагласуваат дека активизмот може да ги опфати и акциите што се преземаат до различни форми на знаење, ресурси и искуства кои им овозможуваат на младите да се вклучват во активизам. Во таа смисла, на пример, доколку овој курс има за цел да ги зајакне младите луѓе и да обезбеди некои корисни алатки за нивно дејствување, тоа е активизам на некој начин ако ја искористиме оваа поширока дефиниција. Така, како што пишува Рон Касимир во една книга за младинскиот активизам наречена - Младински активизам: меѓународна енциклопедија:

Topic: Youth Activism

01

➤ Some details about Youth Activism in general

02

➤ Youth activism in the realm of the media

03

➤ What is youth activism, why is it important, what forms of youth activism are there, how do young people become activists, how to use social media as a tool for youth activism

"младинскиот активизам може да се движи од гласање на избори до учество во револуции, од изложување на граѓанско образование до учество во дебатни клубови, волонтерска работа и обезбедување услуги, од работа во име на политичките партии до собирање потписи за презентирање петиција до политичките лидери". Научниците, сепак, имаат поширока дефиниција и нагласуваат дека „активизмот е граѓански ангажман, а образоването и искуството што го подготвуваат младиот човек за улогите, правата и одговорностите на граѓанството се дел од процесот”

Но, за многу млади луѓе и за оние кои се сметаат себеси за активисти, активизмот овде значи поконкретно и **поактивно учество** во следново: Протестни настани и директни акции, ненасилни, но и насилни; тековни кампањи за застапување за промена на политиките и однесувањата на мокните институции или влади, транснационалните корпорации, меѓународните институции; бојкот на потрошувачите и други корисници на пазарната моќ, за да се изврши промена и собирање и ширење информации со цел да се влијае на вниманието на медиумите и на свеста на јавноста за прашања од интерес.

Од гледна точка на активистите, активизмот е само еден облик на граѓански ангажман, но не најчест. Тоа подразбира акција која изразува одредено нездадоволство, акција која сака да ги **промени** работите. Нема многу млади луѓе кои се вклучуваат во оваа форма на активизам - всушност, многу млади луѓе воопшто не гласаат, а многу помалку млади луѓе се активисти во оваа смисла во споредба со оние кои гласаат. Но, важноста на таквиот активизам не може едноставно да се мери со бројот на луѓе кои учествуваат во истиот. Неодамнешните протести во САД како оној наречен Окупирај го Волстрит или антиглобалистичкото движење се многу ефикасни и можат да имаат глобални последици. И дури и ако активизмот не донесе непосредна промена, тој ја подигнува свеста и влијае на политичките ставови и однесувања на многу луѓе.

Друго прашање што треба да го земеме предвид е дали активизмот е добра работа. Може ли да има лош активизам? Ова зависи од нашиот став и на ова прашање не може да се одговори универзално. На пример, за оние кои се против абортусот, кампањата против абортусот е сигурно добра работа, додека за оние кои ги нагласуваат правата на жените да

изберат дали сакаат да имаат бебе или не, таквиот активизам може да се смета за лоша работа. Исто така, иако тежнееме да го поврзуваме поимот активизам со афирмативни, прогресивни и еманципаторски цели, има и акции како десничарски активизам, анти-бегалска кампања, кои исто така одговараат на дефиницијата за активизам. Така да, тешко е однапред и еднаш засекогаш да се каже што е активизам, а особено да се каже дека активизмот е несомнено добра работа.

Еден автор на тој начин ги илустрира тешкотите во дефинирањето на активизмот земајќи ја како пример рап музиката. Имено, рап музиката често зборува за расизам и ги предизвикува и истакнува расните разлики во Америка. Постарите рап музичари или бендови како што се Ајс Ти или Паблик Енеми, исто така жестоко го нападнаа американскиот систем и дури беа сметани за закана од страна на властите. Значи, во смисла дека се занимаваат со некои тешки прашања, овој тип на музичати може да се гледаат како активисти. Сепак, други би рекле дека таквата музика не е ориентирана кон промовирање на промени, дека само покренува прашања, додека активизмот треба да **вклучи дејствување**, акција, промена. Конечно, има и такви кои исто така тврдат дека рап музиката е деструктивна, додека активизмот треба да биде **конструктивен**. Како што можете да видите, штом ќе почнете потемелно да размислувате за тоа што всушност може да се квалификува како активизам, овој концепт станува покомплициран и илузивен.

Исто така, треба да земеме предвид дека формите на активизам се различни на различни места - за оние кои живеат во демократии, јавните протести или собири се типични форми на активизам. Но, за оние кои живеат под авторитарно владеење, овие форми на изразување незадоволство или барање промена често се невозможни. Политичкото дејствување во такви случаи може да биде скриено од неопходност, а активизмот може да има повеќе тајни форми на подигање на свеста и одлучување за акција за време на неформални состаноци, верска служба и слично. Како што пишува Lonie Sherrod во книга *Youth Activism: an International Encyclopaedia*:

"participating as a citizen in society is as important as working or forming a family, yet there has been much more attention to the development of schooling and work and on the formation of relationships and families than to the development of citizenship. This is a serious mistake. Societies throughout the globe have to understand how their youth develop into productive, capable adult citizens. Societies also need to provide opportunities for the development of citizenship through their social institutions."

Но, дали самите млади се навистина пасивни и незаинтересирани за својата иднина или за политиката што ги опкружува, како што често слушаме? Научникот Роберт Путнам тврди дека околу 2000та година граѓанскиот ангажман бил на најниско ниво во САД, особено меѓу младите луѓе. И до тој заклучок дошол гледајќи колку луѓето гласаат, читаат весник, учествуваат во политички клубови и слично. И неговиот заклучок бил дека овие показатели на активизам се многу пониски кај младите - дефинирани како 18 до 25 години, отколку во која било друга возрасна група. На пример, како што е споменато, младите луѓе обично гласаат помалку од која било друга возрасна група.

Но, неговиот аргумент е контроверзен. Други научници тврдат дека граѓанскиот ангажман не се намалил, туку едноставно ја променил својата природа. Така, на пример, младите можеби не читаат весници, но добиваат вести од ТВ или од Интернет. Учество во организациите може да биде ниско, но тие често се волонтери или вршат општествено корисна работа, а таквите активности се на рекордно високо ниво.

Во минатото, преминот од детството во зрелоста може да се каже дека бил релативно едноставен. Пред индустриската револуција, повеќето луѓе се занимаваа со земјоделство, обработување земјишта и имаше мала разлика во начинот на работа и начинот на живот помеѓу возрасните и помладата генерација. Значи, нема потреба да има посебен период или живот наречен младост или да му се посветува некое исклучително општествено внимание.

Но, во последните 2 века, работите се променија - пред сè, додека пред индустриската револуција сè беше на едно место, во едно семејство - куќа и фарма, сега работите се сменија - живееш на едно место, работиш на друго и делот за учење и едукација повторно се спроведува на друго место, така што помладите луѓе сега почнаа да посетуваат училишта. Згора на тоа, многу повеќе луѓе од кога било досега почнаа да одат на универзитети, места за високо образование итн. Работните процеси и технологијата брзо се менуваат, а се повеќе и повеќе е комплицирано да се стигне се на време. Сега треба постојано да стекнуваме нови вештини за да бидеме добри за пазарот на трудот - знаењето што беше современо пред 20 години може да биде бескорисно во денешно време. Сите овие работи создадоа јаз меѓу генерациите, а особено меѓу возрасните и младите.

Значи, кој е денес возрасен? Вообичаено, се сметало дека штом ќе излезете од тинејџерските години вие сте возрасна личност. Значи, линијата на достасување беше поставена помеѓу 18 и 21 во Европа или во САД. Но, оваа линија што ги дели младите и возрасните е поместена нагоре во последните децении, едноставно затоа што покажа дека во денешното општество не е лесно да се добие знаење, да се стекне целосна независност и да се има економски средства за да се биде целосно еманципиран до оваа возраст. Дали, вообичаено се смета дека младите се меѓу 18 и 25 години во денешно време, а некои дури ја поместуваат оваа линија до 30-годишна возраст.

Двајца научници ја дефинираат младоста на следниов начин: „Младоста е еластична категорија: каде таа почнува и каде завршува е предмет на толкување и е чувствителна тема и во социјален и историски контекст. Типично, оваа фаза или време во животниот циклус се однесува на личности воadolесцентниот период и новите возрасни години, луѓе кои веќе не се деца, но „не се сосема” возрасни, во смисла на преземање на независноста и одговорностите што обично се поврзани со зрелоста. Во зависност од социоекономските и социокултурните традиции на едно општество, младите може да бидат и лица на возраст од тринаесет или четириесет години”.

Во психолошка смисла, ова е периодот кога човекот се обидува да се најде себеси во светот и својата позиција во општеството. Лони Шерод го кажува ова едноставно: „Ова е време кога луѓето треба да одлучат како ќе заработкаат за живот, во што се добри и за што се грижат, пото им е важно... Со други зборови, младите треба да сфатат кои се тие, со какви други поединци и групи се вклопуваат, во што веруваат, како му даваат смисла на светот и кој друг верува во истите работи што тие ги прават”.

Значи, ова е моментот кога се формулираат мислењата, верувањата и се формира идентитетот. Истражувањата покажаа дека луѓето имаат тенденција да се држат цел живот до она што го дефинирале како нивни погледи на светот во нивната младост. Всушност, со возрастта, ние тежнееме да бидеме пофлексибилни и помалку склони кон директен активизам. Додека го развиваат својот светоглед и својата идеологија, младите се скрекаваат со светот и општеството во кои живеат и со доминантните идеи кои таму владеат. Ова е време кога тие влегуваат во политичката арена, а во повеќето земји младите на возраст од 18 години се регистрирани за гласање.

Сето ова е многу значајно бидејќи младите понекогаш имаат тенденција да ги следат постоечките политички практики, а понекогаш да ги менуваат. На пример, во САД, се чини дека постои континуитет во верувањата и политичките практики во изминатите неколку децении. Меѓутоа, во последно време сме сведоци на зголемениот интерес за политика кај младите, особено кај Демократската партија; така, многу млади луѓе го поддржаа Обама, а неодамна и Берни Сандерс успеа да привлече огромни маси млади луѓе како негови политички поддржувачи. Во Европа, а особено на Балканот, се чини дека има помал континуитет во смисла дека помладата генерација е често пореволуционерна и во првите редови на бунтови и протести. Така, генерацијата од Виетнамската војна и студентскиот протест од 1968 година има тенденција да бидат многу полиберални од нивните родители, а на Балканот и во Источна Европа младите во доцните 1980-ти и 1990-тите беа тие што ги предводеа протестите за воспоставување на повеќепартички систем и притискање за демократија.

Важно е да се нагласи дека сите овие прашања за младите и нивните политички ставови не се некои маргинални, ирелевантни прашања. Ако верувате во демократија, тогаш знаете дека во еден демократски систем на владеење е од суштинско значење да има активни и информирани граѓани кои се способни да учествуваат во јавниот и политичкиот живот на една заедница и да носат здрави и разумни одлуки. Така, претворањето на младите во активни граѓани и нивното граѓанско учество е од витално значење за да се обезбеди непречено пренесување на демократскиот систем на новите генерации. Некои дури тврдат дека младите се незаменливи, бидејќи тие го гледаат политичкиот поредок од нова, свежа перспектива, а токму тие имаат волја и енергија и посветеност да го променат.

Како што пишува Рон Касимир во книгата за младински активизам: „сегашната состојба и идната судбина на младите се срж на надежите и стравовите на сите општества“. Така, грижата за младите како политички актери, особено значи да се грижиме за тоа какви граѓани ќе се покажат младите во иднина, и што треба да се направи сега за да се подготват да станат „добри“ идни граѓани.